

Lesarabrøv

Fakfeløgini og javnaðarflokkurin

»Sosialurin« hósdagintýkist at benda á ein knappigan áhuga hjá javnaðarflokkinum fyri fakfeløgum.

Hetta skal bert verða skrivað fyri at rætta nakrar misskiljingar um hesi viðurskipti. Oddagreinin vil halda orsökina til støðuna millum fakfelagsfólk og javnaðarflokkinn at vera tann, at »javnaðarflokkurin ikki megnaði at halda sít fremsta vallyfti um arbeiði til allar hendur«. Undanfórsnin fyri at hetta ikki eydnaðist sigst vera, at »peningakerandi smildraðist og vinnulivið alt for av knóranum«. Síðani verður sagt: »Vit kundu mint á, at alt hevur verið roynt, sum roynast kann, fyri at fáa gongd á aftur...«

Til hetta er at siga, at orsøkin fyri at alt for av knóranum var júst tann politikkur, sum varð ferdur fyrst í hesum valskeiðnum. Annars kann eisini sigast, at tað er ikki í samsvari við veruleikan, at »alt hevur verið

roynt« at fáa gongd á. Veruleikin er tann, at elnki hevur verið gjørt hesum viðvíkjandi.

Prógvið fyri hesum er, at tann peningur, sum er settur á figgarlógina fyri 1994 at stuðla nýggjum arbeidssplássum als ikki kann nýtast, tí landsstýrið ongan áhuga hevur havt fyri at gera tær reglur, sum eru neyðugar fyri at kunna nýta hesa játtan. Nú eru skjótt 5 mánaðir farnir av árinum uttan at hesar reglur eru greiðar. Hetta einsamalt prógv varð dugnaloyðið hjá hesum landsstýrinum og serstakliga hjá javnaðarflokkinum. At flokkurin eisini beinleiðis forðar fyri nýggjum alternativum arbeidssplássum í fiskivinnuni sigur nakað um hvat ið kann væntast haðani.

Men hjá fakfelagsfólki, sum hava stuðlað javnaðarflokkin, telur eins nógur tann støða sum flokkurin hevur móttvegis fakfeløgum. Og her kann sigast heilt stutt, at javnaðarflokkurin

miðvíst hevur beint fyri tí hoyringsrætti, sum t.d. feløgini í fiskivinnuni framvegis hava. Og hevur hann tiskil ført »reinan« fólkaflokspolitikk móttvegis fakfeløgum. Tað verra er tó máttin, sum hetta er gjørt uppá. Javnaðarflokkurin í landsstýrinum hevur nýtt hvønn kjans at vísa fakfeløgum sína vanvirðing.

Seinasta sparkið frá javnaðarflokkinum kom annars nú um dagarnar. Í sambandi við lógina um vinnuligan fiskiskap, hevur flokkurin beinleiðis sett vinnufeløgini uttan fyri ávirkan. Í staðin skuldi landsstýrið sjálvt velja sínar ráðgevarar. Og nú hevur landsstýrið valt eina nevnd við umboðum fyri reiðarar og útróðrarmenn. Meðan fiskimannafelagið er sett uttanfyri. Eg takki fyri álitið!!

Soleiðis fer javnaðarflokkurin við fólki, sum ikki munna hava gjørt so heilt lítið fyri flokkinn gjøgnum árin. Eg kann

vátta, at tað hevur ikki bara verið stuttligt at hava bakkað javnaðarsjónarmið upp gjøgnum árin.

At her hevur verið talan um eina miðvísa ætlan móttvegis fakfelagsfólki sæst av framferðini hjá Suburstreymoyar Javnaðarfelag. Eg havi fyra ferðir vent mætt til felagið at fáa avklárað felagsins støðu móttvegis fakfeløgum, men einki svar er komið. Á aðalfundi felagsins í 1993 var enn tá samtykt at innkalla til fund um evnið, men har er (sjálvsagt) einki hent.

Í hesum sambandi fari eg at biðja blaðið um at endurprenta greinina, sum stóð í »Bergmál« 6. oktober 1993. Nú skjótt 8 mánaðir seinni kunnu tey skriva, at »Óli fekk einki svar«.

Og nú er eisini ov seint at svara!

Óli Jacobsen

Røktar- og umlættingarheimið

Lágargarður

lýsir við hesum eftir

sjúkrasystur

at seta 1. aug. 1994.

»Starvið er fulltíðarstarv, og inniber eisini undirvísing av sjúkrasystralesandi.

Lønin er sambært sáttmála ímillum Sjúkrasystrafelag Føroya og Føroya Landsstýri.

Umsóknarfreistin er til 15. juni 1994.

Umsókn, avrit av prógvi og møgulig viðmæli skulu sendast leiðaranum á

Lágargarði
Stoffalag 84
Box 1188
110 Tórshavn

Opið bræv til SEV:

So harður er streymur um Føroyaleiðir

Hvør hevur notið gott av samarbeiðinum millum »Højgaard og Schultz« og SEV í farnu árunum? spyr Karl Nolsøe í hesi áhugaverdu grein

Í Hanstholm hevur maður 500 kilowatt vindmyllu. Hon kostaði 3,2 mill. kr., tá hon byrjaði at gera streym. Frá 1. apríl 1993 til 1. apríl 1994 framleiddi hon 1,7 mill. kilowatttímar.

Í Føroyum kostar ein kilowatttíma at framleiða og senda nýtaranum um 1,40 kr.

Omaná hetta kemur meirivirðisgjald, so endaligi prísurin hjá føroyinginum er um 1,70 kr. fyri ein kilowatttíma.

Í Danmark kostar 1 kilowatttíma vanliga nýtaranum:

Framleiðsla	um 28 oyru
At senda honum	
1 kilowatttíma	um 10 oyru
Íalt	um 38 oyru

Fyri hetta sama má føroyingurin gjalda um 1,40 kr.

Føroyingurin má soleiðis gjalda eina krónu meira fyri at framleiða og senda honum 1 kilowatttíma, enn vanligi danskarin má

gjalda fyri tað sama.

SEV-stjórin saman við nevnd var kanningarferð í Danmark. Úrslitið av kanningini var, at stjórin avgjórði og segði frá, at danskar vindmyllur kunna ikki nýtast í Føroyum, tí vindferðin er ov stór, sigur hann.

Vindmyllur verða gjørdar til vindferð, ið kann verða har har tær skulu setast upp, sum til dømis í Hanstholm.

Skulu tær setast upp í Føroyum, verða tær sjálvandi gjørdar til føroyska vindferð.

SEV-stjórin gongur undir heitinum verkfrøðingur og kann ætast at skilja og vita hetta?

Neyvan fer hann at siga, at skip kunna ikki nýtast á Føroyaleiðum, um tey eru gjørd til tilfiska sigling, tí tey eru dansk skip? Men heldur hann, at danskar skipasmíðjur einars smíða til sigling á Silkeborgvøtnum, skilst at hann kann siga soverðið.

Sarnan við Preben Maegaard, fyrstjóðumaður fyri »Nordvestjysk In-

formationscenter for vedvarende Energi« og ein av kendastu og fremstu innan europeiska kannan og fremjan av áhaldandi orkunýtslu, var eg kunningarferð í Føroyum.

Har hittu vit tilvildarlaga royndan SEV-verkfrøðing.

Hann segði okkum frá vatnorkubyggjanini á Eiði, sum var í gongd og ætlaðist at kosta 400 mill. kr. fyri fyrsta stigið.

Høvdu teir, segði hann, valt vind í staðin fyri vatnorku, kundi sami effektur verið rokkin fyri íleggjan uppá 40-50 mill. kr. Men vatnorkubyggjanin í Eysturoynni helt fram og hevur nú kostað um 600 mill. kr.

Føroyingar kunna so afturat so mongum øðrum rósa sær av rekorddyrari el-útbygging, soleiðis sum SEV heilt frá byrjan hevur framt hana.

Í hesum tíðum er mangt, sum veruliga av rættum eigur at kannast. Eitt tað dýrasta og longest varandi er intima samvirkanin hjá SEV, Landsverkfrøðingsstovninum

og Højgaard og Schultz. Var nakað av hesum ovurhonds dýru tiltøkum gjørt uppá tilbøð, og hvi ikki?

Var alt gjørt uppá rokning, og hvi?

Var tað fyri at rokningar kundu gerast so stórar, at prosentir, sum vóru lögð omaná rokningarstøddirnar, kundu geva meira til avtalupartarnar?

Hetta virksemi hjá SEV

og Højgaard og Schultz fekk danskan ingenjör longu fyri 35 árum síðan at skriva grein í fakblaðnum hjá danskum verkfrøðingum »Ingeniøren« um tvey elprojekti, sum vóru av somu stødd og í allar mátar kundu samanberast, annað í Føroyum, hitt í Norðurnoreg. Ein týðandi munur var, tað norska el-verkið skuldi av tryggleikaorsøkum sprengjast inn í fjallið, og so at arbeiðið hjá SEV og Højgaard og Schultz kostaði triggjar ferðir so nógv sum norska arbeiðið.

Reiðilig og hampilig dugnaðfólk í Føroyum vita, at tú kanst stíga so ofta á halan á einum góðum hundi, at hann vendir sær við og bitur.

Hvussu leingi ætla hesi fólk at lata seg trælka av teimum, sum liva og bera seg soleiðis at, at teimum tørvar ikki spjaldur at siga frá, hvørji tey eru.

Tit kenna tey, um tit vilja, teirra hugsanarhátt og atburð: »Vertin á hvat ið annar fær, eg skal nøra at mæ.«

Verður ongantíð upp-reistur?

Situr trælasiðni so djúpt, so fast?

Tveitið omanav tykkum, setið skálkarnar inn, har har teir hoyra heima, um rættur og rættferð skal verða í landinum.

Við takk fyri skjótt svar frá SEV-stjóra og ella nevndarlimum.

Karl Nolsøe.

Elprisen 1994

Normaltarif

Elprisen for almindelige boligkunder er steget pr. 1. januar med 1 øre/kWh inkl. moms til i alt 97,75 øre/kWh.

Prisændringen er et resultat af, at NESA har nedsat elprisen med 2,75 øre pr. kWh inkl. moms, samtidig med at skatteforligets »grønne afgifter« giver en stigning på 3,75 øre pr. kWh inkl. moms.

